
Protokoll

Møte i faggruppe for mikrobiell økologi

Dato: 21.08.2020, kl. 11:00-14:00

Sted: VKMs lokaler, Sandakerveien 24 C, Inngang D 11 + Teams

Møteleder: Yngvild Wasteson

Deltakere

Til stede: Yngvild Wasteson (YW), Siamak Yazdankhah (SY)

Via Teams: Erik Joner (EJ), Kaare Magne Nielsen (KMN), Ole Martin Eklo (OME), Bjørnar Ytrehus (BY)

Forfall: Pål Trosvik (PT), Elisabet Henie Madslien (EHM), Øivind Bergh (BH)

Miljødirektoratet: Ingvild Riisberg (IR) (via Teams)

VKMs sekretariat: Siamak Yazdankhah (SY) (referent)

1. Velkommen, fravær, habilitet og godtgjøring

Faggruppelederen ønsket velkommen til møtet.

Ingen hadde noe nytt å melde i forhold til habilitet.

2. Godkjenning av møteinnkalling og dagsorden

Innkalling og dagsorden ble godkjent. Ingen kommentarer til protokollen fra forrige møte i faggruppen (30.01.2020).

3. Kort orientering fra det siste møtet i Hovedkomiteen

Møteleder gjennomgikk hva som var agenda på forrige HK-møte (4. juni 2020):

- CRISPR og andre genomredigeringsteknikker – implikasjoner for risikovurdering
- Nytte- og risikovurdering av fisk i norsk kosthold
- Rapport om kunnskapsbehov 2020
- Organisering av arbeidet med GMO-legemidler i VKM

-
- Felles fagdag om fremmede organismer i regi av Miljødirektoratet, Mattilsynet og VKM
 - Ny strategi for VKM
 - Veileder for bruk av fagfeller i VKM

Protokoller fra møter i hovedkomiteen publiseres på VKMs nettsider.

4. Status om etablering av en ny undergruppe for evaluering av Environmental Risk Assessment (ERA) av GMO-legemidler

Sekretariatet orienterte om status i saken. Per dags dato har sekretariatet laget en liten gruppe og lager en respons eller rapport som blir sendt til Miljødirektoratet. Sekretariatet vil diskutere med HOD angående opprettelse av ny faggruppe for GMO-legemidler. Gruppen vil bestå av nåværende medlemmer i VKM, men også andre eksperter som ikke er medlem i VKM nå.

5. Saker til behandling/orientering

Saker under behandling

Genredigeringsprosjektet

Sekretariatet (SY) og faglig leder (KMN) i mikrobiologidelen av prosjektet orienterte status for prosjektet og om det pågående arbeidet i delprosjekt fem. I denne delen av prosjektet er oppgaven å gjennomgå gjeldende retningslinjer for helseisikovurdering av genmodifiserte planter, dyr og mikroorganismer, vurdere om disse er egnet for risikovurdering av genomredigerte organismer og avledete produkter, og foreslå eventuelle tilpasninger/endringer dersom dette er hensiktsmessig. Siste delprosjekt - delprosjekt seks - som skal ta for seg miljørisikovurderinger av genomredigerte planter og dyr har. Oppstart av arbeidet i august/september.

Risk assessment of antimicrobial resistance in wastewater treatment processes

Faglig leder av prosjektet (YW), orienterte om saken. Etter planen skulle rapporten være publisert 15. juni. I sperrefristperioden fikk vi noen kommentarer fra Miljødirektoratet (Mdir). Kommentarene var hovedsakelig om rensemetoder av avløpsvann og behandling av slam. Noen medlemmer av arbeidsgruppen kommer til å jobbe med kommentarene fra Mdir. Ny publiseringsdato er fastsatt 1. oktober 2020.

Sak til behandling

Antimicrobial resistance (AMR) from an environmental perspective

Nasjonal strategi mot antibiotikaresistens 2015-2020 bygger på rapporten fra en tverrsektoriell ekspertgruppe "Antibiotikaresistens – kunnskapshull, utfordringer og aktuelle tiltak" fra august 2014. Miljødirektoratet har gjennom tildelingsbrev 2020 fått i oppdrag om å delta i en tverrsektoriell gruppe som skal oppdatere rapporten.

Miljødirektoratet ønsker at VKM med utgangspunkt i VKMs rapporter på tema antibiotikaresistens i perioden 2015-2020 sammenstiller en kortfattet oppsummering om hva VKM ser som betydelige utfordringer på fagområdet antimikrobiell resistens i natur og miljø i 2020. Arbeidsgruppen i VKM besto av Kaare Magne Nielsen (faglig leder), Yngvild Wasteson og Siamak Yazdankhah. Arbeidet startet med innledende diskusjoner våren 2020, og i møte 14.05.2020. Etter gode diskusjoner mellom VKM og Miljødirektoratet ble formelt oppdragsbrev til VKM sendt fra Miljødirektoratet 06.07.2020 1. juli 2020 forgikk i sommerferien. Utkast til rapporten var sendt til medlemmer i faggruppen på forhånd. Faglig leder presenterte utkast til rapporten. Faggruppen godkjente rapporten med kommentarer framkommet under møtet.

Tekstinnspill fra VKM skal konkret brukes i ekspertgruppens arbeid med å oppdatere kunnskapsgrunnlaget som vil ligge til grunn for en kommende strategi for arbeid mot antibiotika resistens.

Rapporten vil bli publisert 15. september.

6. Nye saker

Selvinitieringssak

Overvåking av antimikrobiell resistens i ikke kliniske miljøet, i ett Én-helse perspektiv

Kaare M. Nielsen som var initiativtaker til forslaget, presenterte saken. Dette er en oppfølging av rapporten: «Risk assessment of antimicrobial resistance in wastewater treatment processes».

Rester av antimikrobielle midler vil til slutt ende opp i miljøet. I hvilken grad en eksponering overfor slike midler, enten alene eller i kombinasjon med flere, fremmer utvikling av antimikrobiell resistens i mikrobielle samfunn er lite kjent. Resistente bakterier utenfor humane/kliniske miljø som jord, ferskvann, hav, avleiringer og i viltlevende dyr bidrar til den globale forekomsten av resistens. I tillegg kan resistente gener fra patogener og kliniske isolater som havner i miljøet fra for eksempel kloakk overføres til miljøbakterier. Resistente miljøbakterier kan være reservoar for resistensgener som igjen kan overføres til patogener bakterier. Det er uheldig at det bygges opp et reservoar av resistente

bakterier/resistensgener i miljøet. Størrelsen og dynamikken i disse resistens-reservoarene er i liten grad forstått.

I et One Health perspektiv er det miljødimensjonen som mangler i AMR-overvåkingen for å ha med alle de tre pilarene i One Health; humanmedisin, veterinærmedisin og miljø.

Sekretariatet sammen med faggrupelederen og Kaare M. Nielsen jobber videre med saken for å etablere en arbeidsgruppe i løpet av høsten 2020.

7. Nytt fra Miljødirektoratet

Ingvild Riisberg orienterte kort om noen saker som var relevante for faggruppen, blant annet om at hun på vegne av Miljødirektoratet deltari en tverrsektoriell ekspertgruppe som skal oppdatere rapport fra 2014 "Antibiotikaresistens - kunnskapshull, utfordringer og aktuelle tiltak". Den oppdaterte kunnskapshullrapportendanner grunnlag for regjeringens arbeid med å oppdatere nasjonal strategi for arbeid mot antibiotikaresistens..

I tillegg varslet hun om nytt oppdrag i løpet av høsten når det gjelder mikrobiologiske produkter. Miljødirektoratet mottar en del henvendelse fra søkere som trenger å deklare mikrobiologiske produkter etter Forskrift om deklarerer og merking av mikrobiologiske produkter med et bruksområde som medfører tilføring til det ytre miljø.

Videre orienterte hun kort om at tiltaksplan for bekjempelse av fremmede skadelige organismer ble lansert av KLD 20.8

8. Nytt fra sekretariatet

Ingen

9. Saker til hovedkomiteen

Ingen saker ble nevnt under dette punktet.

10. Møter o.a. av felles interesse

Ingen

11. Eventuelt

Ingen saker

12. Nye møtedatoer

Nytt møte i faggruppen i november eller desember.

Sekretariatet sender ut alternative møtedatoer via Doodle.